

PDF hosted at the Radboud Repository of the Radboud University Nijmegen

The following full text is a publisher's version.

For additional information about this publication click this link.

<http://hdl.handle.net/2066/157833>

Please be advised that this information was generated on 2021-01-26 and may be subject to change.

VAN LIEFTINCK TOT RUDING. TERUGKEER NAAR EEN TRENDMATIG BEGROTINGSBELEID?

J.M.M.J. Clerx
P.G.T.W. van Griensven
R.J.J. Stevens

Het is inmiddels traditie geworden dat het CPG jaarlijks een symposium organiseert. Dit jaar stond het symposium in het teken van de vraag of herinvoering van het trendmatig begrotingsbeleid zinvol danwel wenselijk is. De beheersing van de overheidsuitgaven staat hoog op de politieke agenda. Oud-minister van Financiën, P. Lieftinck, deed in zijn memoires *Pieter Lieftinck 1902-1989. Een leven in vogelvlucht* (Utrecht en Antwerpen 1989) een felle aanval op het structurele begrotingsbeleid van een van zijn opvolgers, J. Zijlstra. Zijlstra verwierp op zijn beurt die kritiek in een uitvoerige verantwoording in *Per slot van rekening* (Amsterdam en Antwerpen 1992). M.A.M. Wöltgens en J.Th.J. van den Berg wierpen in een recensie van laatstgenoemd boek in *Socialisme en Democratie* (nr. 10, 1992) de vraag op of onder de huidige financiële omstandigheden herinvoering van het structureel begrotingsbeleid overwogen moest worden. Zowel minister van Economische Zaken J.E. Andriessen in *Economisch Statistische Berichten* (nr. 3888, 77 (1992)), als de commissie-Zijlstra in haar rapport ten behoeve van het CDA-verkiezingsprogramma getiteld *De komende kabinetsperiode, enkele financieel-economische kanttekeningen* (Den Haag 1993), pleitte voor herinvoering van een meer trendmatig begrotingsbeleid. Ook de Studiegroep Begrotingsruimte komt in haar recentelijk verschenen negende rapport *Naar een trendmatig begrotingsbeleid* (Den Haag 1993) met de aanbeveling voor een dergelijke trendmatige benadering.

De verschillende begrotingsnormen gaven in het verleden de ministers van Financiën onvoldoende greep op de overheidsfinanciën. Alle reden derhalve het naoorlogse financiële beleid op een CPG-symposium onder de loep te nemen aan de hand van een aantal vragen die werden voorgelegd aan enkele ex-ministers van Financiën.

Vier oud-ministers van Financiën: H.J. Hofstra, J. Zijlstra, F.H.J.J. Andriessen en H.O.C.R. Ruding, bespraken op 8 september 1993 in Nijmegen op Kasteeltje Heyendaal ieder een decennium begrotingspolitiek. Ze gaven hun visie op het gevoerde begrotingsbeleid en op hun optreden als minister van Financiën. Tenslotte beantwoordden ze de vraag in hoeverre de voorwaarden waren vervuld om herinvoering van het structurele begrotingsbeleid te overwegen. H.J. Brouwer, thesaurier-generaal van het ministerie van

Financiën, besprak vervolgens het thema van het symposium aan de hand van het negende rapport van de Studiegroep Begrotingsruimte. De inleidingen werden voorafgegaan door een kritische beschouwing van de hand van P.B. Boorsma, hoogleraar openbare financiën te Twente en financieel woordvoerder van het CDA in de Eerste Kamer.

Het gehoor bestond uit een select gezelschap (ongeveer 60 personen) van oud-ministers zoals H.J. Witteveen, C.P. van Dijk, P. de Jong, R. de Korte; (ex-)financiële specialisten in het parlement, waaronder A.J. Vermaat, H.E. Koning, A. Melkert, G. Ybema, G.H. Terpstra, B. Goudzwaard; (ex-) topambtenaren, zoals jhr. E. van Lennep, F.W. Rutten; de financiële top van het departement van Financiën en wetenschappers als de (oud-) hoogleraren openbare financiën J. Pen, Th.A. Stevers en H.A.A. Verbon. Daarnaast was ook de pers ruimschoots vertegenwoordigd waaronder de hoofdredacteurs C. Berendsen (*Financieel Dagblad*), P. van Dijk (*Algemeen Dagblad*) en B. Knapen (*NRC-Handelsblad*).

Vijf oud-ministers van Financiën op het CPG-symposium. V.l.n.r. F.H.J.J. Andriessen, H.J. Witteveen, H.O.C.R. Ruding, H.J. Hofstra, J. Zijlstra.

Foto: Peter Drent.

Met de genodigden werd de dag besloten met een eenvoudige doch voedzame maaltijd.

De reacties die het CPG bereikten, zowel uit ambtelijke als politieke kring, waren zeer positief. Nagenoeg alle landelijke dagbladen en vele regionale bladen besteedden de volgende dag ruimschoots aandacht aan het symposium. Vooral de inleiding van Ruding, die zich kritisch uitliet over het beleid van zijn opvolger W. Kok, trok de aandacht.

De Stichting Maatschappij en Onderneming (SMO) bundelde de inleidingen ten behoeve van de abonnementshouders.¹ Tevens werd de publikatie verspreid onder de leden van de Koninklijke Vereniging voor de Staatshuishoudkunde.

1 J.M.M.J. Clerx, P.G.T.W. van Griensven en R.J.J. Stevens ed., *De macht van ministers van Financiën. En hoe collega-ministers de schatkist ledigen* (Den Haag 1993).